

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Filipa Dienstbiera a Petra Šuránka v právní věci žalobce: **M. R.**, zastoupený JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M., advokátem, sídlem Mánesova 1175/48, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 10. 2024, č. j. OAM-1438/LE-LE05-LE05-NV-2024, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 20. 11. 2024, č. j. 52 A 20/2024-42,

takto:

- I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Maroši Matiaškovi, LL.M, advokátu, **se nepřiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce přicestoval dne 22. 10. 2024 z L. (Kyperská republika) na mezinárodní Letiště Václava Havla Praha. Při pobytové kontrole v tranzitním prostoru letiště se neprokázal žádným dokladem totožnosti, cestovním dokladem a povolením k pobytu. K jeho totožnosti nebyl v úředních evidencích nalezen žádný záznam, správní orgány mohly vycházet toliko z jím tvrzeného jména a příjmení, data narození a občanství Íránské islámské republiky. Dne 23. 10. 2024 žalobce požádal v tranzitním prostoru letiště o mezinárodní ochranu. Rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto usnesení žalovaný nepovolil žalobci vstup na území České republiky, neboť dospěl k závěru, že nelze účinně uplatnit zvláštní opatření dle § 47 zákona o azylu, přičemž účelem zajištění je spolehlivé zjištění nebo ověření totožnosti žalobce [§ 73 odst. 3 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu]. Doba, po kterou se žalobci nepovoluje vstup na území, byla stanovena do 20. 11. 2024.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Praze, který ji rozsudkem označeným v záhlaví zamítl. Žalobce v podané žalobě nerozporoval účel

zajištění, činil spornou výhradně otázku, zda vůči němu bylo možno uplatnit zvláštní opatření v podobě uložení povinnosti zdržovat se (namísto zajištění) v pobytovém středisku určeném žalovaným nebo povinnosti hlásit se žalovanému ve stanovené době (§ 47 zákona o azylu). Ve shodě s žalovaným dospěl krajský soud k závěru, že s ohledem na skutkové okolnosti případu existují důvodné obavy, že by žalobce nemusel povinnosti uložené zvláštními opatřeními plnit a spolupracovat s žalovaným. Krajský soud neshledal důvodnými ani námitky týkající se procesních pochybení žalovaného (spočívajících v předložení výzvy k poskytnutí údajů a předvolání na pohovor v nedostatečném předstihu; neobdržení výzvy a předvolání v jazyce, jemuž by žalobce rozuměl; ustanovení tlumočnicka nehovořícího dialektem žalobce).

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Stran výzvy k poskytnutí údajů a předvolání na pohovor stěžovatel ve shodě s žalobou zopakoval, že k jejich doručení nedošlo tak, aby měl zachovány nejméně dva celé pracovní dny na přípravu. Stěžovatel také zopakoval, že hovoří jazykem sorání a v základní míře ovládá jeho arabský skript. Poučení žadatele o mezinárodní ochranu však obdržel v jazyce kurmándží psaném latinkou, kterému nerozuměl, nebyl tedy řádně poučen o právech. Rovněž k pohovoru byl předvolán tlumočnick jazyka kurmándží, s nímž se stěžovatel špatně dorozumíval, řečené mu muselo být opakováno. Stěžovatel v kasační stížnosti obsáhle vysvětluje rozdíl mezi sorání a kurmándží jakožto dvou dialektů kurdštiny. Krajský soud však dle stěžovatele k popsání zásadní procesní vadě uvedl pouze to, že z protokolu o pohovoru nevyplývá, že by si stěžovatel a tlumočnick vzájemně neporozuměli. Závěry soudu stěžovatel pokládá za nepodložené. Z jazykové bariéry pak dle stěžovatele vyplynuly také rozpory v jeho výpovědi, na které poukazoval žalovaný.

[4] Dle stěžovatele neobstojí ani závěry soudu a žalovaného o nemožnosti uložení zvláštních opatření. K poukazu krajského soudu na možnost požádat o mezinárodní ochranu v první bezpečné zemi (zde v Kyprské republice) pak stěžovatel uvedl, že jedna ze známých migračních tras vede trajektem na severní Kypr, odkud migranti následně pěšky překračují „zelenou linii“ na jižní Kypr. Migranti navigovaní převaděči tak nemusejí tušit, že se již nalézají na území Evropské unie. Stěžovatel v této souvislosti odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu a z ní plynoucí závěry. Dále obsáhle pojednal o nosičích kurdského původu nazývaných kulbar (či kolber) a vymezil se vůči jejich označení jako „pašeráků“. Popsal potírání kulbarů iránskými pohraničníky včetně jejich systematického zabíjení. Uvedl, že jeho aktivity coby kulbara nespočívaly v kriminální činnosti. Stěžovatel rovněž nesouhlasil s touto částí odůvodnění napadeného rozsudku, v níž krajský soud reagoval na dřívější judikaturu (rozporovanou stěžovatelem) vztahující se k významu falešných dokladů pro účely posouzení spolehlivosti zajišťovaného žadatele o mezinárodní ochranu.

[5] Žalovaný ve vyjádření navrhl odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost, popř. její zamítnutí. Konstatoval, že stěžovatelova argumentace, která se shoduje s námitkami v žalobě, byla v předchozím řízení podrobně vypořádána. Žalovaný proto nepovažoval za nezbytné se k věci samé podrobněji vyjadřovat.

pokračování

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Podle § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), Nejvyšší správní soud odmítne pro nepřijatelnost kasační stížnost ve věci, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[7] Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Kasační stížnost je přijatelná v případech, k nimž se judikatura doposud nevyjádřila, v nichž existuje judikatura rozporná (nejednotná), nebo je potřeba učinit judikaturní odklon. Dále je kasační stížnost přijatelná rovněž v případech zásadního pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Stěžovatelem uplatněné kasační námitky neobsahují důvody, které by mohly založit přesah jeho vlastních zájmů, natož přesah svým významem podstatný. Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku krajského soudu *prima facie* neshledal žádná pochybení, natož pochybení zásadního rázu, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] Možností a limity uložení zvláštních opatření, jichž se stěžovatel domáhá jako alternativy k zajištění, se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016-38, č. 3559/2017 Sb. NSS (viz zejména body 36 až 38). Ačkoli se toto rozhodnutí týká jiné právní úpravy, krajský soud z něj v této věci správně vycházel a poukázal na možnost užití jeho závěrů i v řízení dle zákona o azylu. Nejvyšší správní soud nespatřuje pochybení v závěrech krajského soudu a žalovaného, že uložení zvláštního opatření by v daném případě nebylo dostatečné k zabezpečení účasti stěžovatele ve správním řízení o žádosti o mezinárodní ochranu a zároveň ke splnění cíle zajištění, kterým je řádné a spolehlivé zjištění a ověření jeho totožnosti. K účinnosti zvláštních opatření podle zákona o azylu pak lze odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48, který potvrzuje shora vyslovené závěry, že nelze odhlížet od důvodů zajištění, jakož ani od toho, zda by uložení zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo (bod 25). Krajský soud ve shodě s citovanou judikaturou správně zohlednil hrozící riziko, že stěžovatel, jehož totožnost není známa, by v případě uložení zvláštního opatření mohl volně opustit pobytové středisko, nevyčkat výsledku řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany a zůstat v ilegalitě, čímž by mohlo dojít ke zmaření cíle zajištění, kterým je zjištění a ověření totožnosti žadatele.

[9] Stěžovatel se v kasační stížnosti pokouší navodit dojem, že krajský soud své hodnocení postavil na rozporech v azylovém příběhu, které stěžovatel přičítá výhradně „ztrátám v překladu“. Krajský soud však vycházel především z toho, že stěžovatel přicestoval do České republiky neoprávněně s pomocí převaděčů a bez dokladů totožnosti. Dovedil, že v Kyprské republice (tedy již na území Evropské unie) při vstupu do letadla buď vystupoval pod jinou totožností (není jasno, zda pravou či falešnou), než kterou tvrdil po příletu do České republiky, anebo se s pomocí převaděče dostal do letadla bez průchodu kontrolou a bez prokázání totožnosti. V těchto okolnostech krajský soud důvodně spatřoval skutečnosti zakládající oprávněné pochybnosti o možné účinnosti zvláštních opatření. Krajský soud přihlédl rovněž k tomu, že stěžovatel o mezinárodní ochranu nepožádal již na Kypru (první bezpečná země), ačkoli tak mohl učinit. Krajský soud netvrdil, že stěžovatel tak byl povinen učinit, pouze tuto skutečnost zahrnul do celkového hodnocení všech

skutkových okolností, které v řízení vyplynuly. Také z tvrzené činnosti stěžovatele coby kulbára krajský soud nedovožoval hodnocení charakteru jeho osobnosti, neboť i bez této charakteristiky zůstaly zachovány obavy o účinnost uložení zvláštních opatření.

[10] Pokud jde o námitky procesního charakteru, krajský soud správně upozornil, že z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany nevyplývá, že by si stěžovatel a tlumočník vůbec neporozuměli. Aniž by soud nyní hodnotil míru odlišnosti jazyka (dialektu) sorání a jazyka (dialektu) kurmándží, je z obsahu protokolu zjevné, že základní porozumění mezi stěžovatelem a tlumočníkem panovalo. S ohledem na důvody vylučující uplatnění zvláštních opatření (opírající se o okolnosti příletu stěžovatele do České republiky) pak nebylo nutné se v tomto řízení podrobněji zabývat mírou případného zkreslení azylového příběhu způsobeného tlumočením. To bude předmětem hodnocení při rozhodování o vlastní žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

[11] Krajský soud se náležitě vypořádal také s ostatními procesními námitkami (doručování výzvy a předvolání a jejich vyhotovení v jazyce, jemuž stěžovatel nerozuměl). Tyto námitky se spíše týkají řízení o udělení mezinárodní ochrany, jejich případná důvodnost by nic nezměnila na hlavních důvodech, o které se opírají závěry o neuložení zvláštních opatření jako alternativy nepovolení vstupu stěžovatele na území a jeho zajištění v přijímacím středisku. Pokud jde o otázku jazyka (dialektu) a písma, v němž byly výzva a předvolání učiněny, sám stěžovatel do protokolu potvrdil, že byl poučen rovněž v jazyce sorání a tomuto poučení rozuměl, k úkonu poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany i k pohovoru se dostavil. K odkazu na důkazy předložené krajskému soudu společně s replikou k vyjádření žalovaného Nejvyšší správní soud doplňuje, že ve spisu krajského soudu není replika k vyjádření žalovaného obsažena.

[12] Polemika stěžovatele s částmi odůvodnění napadeného rozsudku, v nichž se krajský soud zabýval námitkami stran významu padělaných dokladů pro účely posouzení spolehlivosti zajišťovaného, není případná, neboť daného případu se problematika prokazování falešnými doklady netýká. Stěžovatel při příletu žádné (ani falešné) doklady neměl, což sám potvrdil, přičemž způsob, jakým se na Kypru do letadla dostal, v předchozím řízení neobjasnil.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Vzhledem k tomu, že krajský soud rozhodl v souladu s ustálenou judikaturou a nepochybil při výkladu hmotného či procesního práva, Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. K odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je namíste rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (viz již citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 83/2021-28). Žalobce (stěžovatel) neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšné žalované v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, náhrada nákladů řízení se jí tudíž nepřiznává.

pokračování

[15] Stěžovateli byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2024, č. j. 6 Azs 274/2024-18, ustanoven k ochraně jeho práv zástupcem JUDr. Maroš Matiaško, LL.M., advokát. Podle § 35 odst. 10 části věty první za středníkem s. ř. s. platí v takovém případě hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce stát. Vzhledem k tomu, že ustanovený zástupce neučinil v řízení žádný úkon právní služby, odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů se mu nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. ledna 2025

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu